สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 10 – 16 เมษายน 2564

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น ประกาศรายชื่อพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 1,975 พันธุ์ ที่จำกัดการนำออกนอกประเทศ (10 เมษายน 2564)

เมื่อวันที่ 9 เมษายนที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ประกาศรายชื่อพันธุ์พืชที่มีการกำหนดข้อจำกัดในการนำออกไปยังต่างประเทศจำนวน 1,975 พันธุ์ ภายหลังญี่ปุ่นกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชและเมล็ดพันธุ์ฉบับแก้ไขซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการรั่วไหลของพันธุ์พืชไปยังต่างประเทศ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564 ตัวอย่างเช่น องุ่นพันธุ์ Shine Muscat ข้าวพันธุ์ Yumepirika ของจังหวัด Hokkaido ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นพันธุ์ที่ขึ้นทะเบียนก่อนที่กฎหมายฯ จะมีผลบังคับใช้ และพันธุ์ที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียน โดยผู้พัฒนาพันธุ์ได้ขอเพิ่มเงื่อนไขการกำหนดพื้นที่ปลูกเป็นจำกัดเฉพาะการปลูกในประเทศเท่านั้น

Mr. Kotaro NOGAMI รัฐมนตรีว่าการ MAFF กล่าวในการแถลงข่าวหลังการประชุมคณะรัฐมนตรีว่าจากนี้ไปจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานด้านศุลกากรเพื่อป้องกันพันธุ์พืชของญี่ปุ่นรั่วไหลออกนอกประเทศ และต้องการให้การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชช่วยฟื้นฟูภาคเกษตรของญี่ปุ่น

ภายหลังกฎหมายฯ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564 ในการขอขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช ผู้พัฒนาพันธุ์สามารถเลือกกำหนดพื้นที่เพาะปลูกพันธุ์พืชดังกล่าวได้ เช่น เฉพาะเพาะปลูกในประเทศ หรือเพาะปลูกในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง โดยการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชในครั้งนี้เป็นการประกาศครั้งที่ 1 ภายหลังกฎหมายฯ มีผลบังคับใช้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ข้าวและผลไม้ที่พัฒนาโดยองค์กรวิจัยด้านการเกษตรและอาหารแห่งชาติ (National Agriculture and Food Research Organization: NARO) และศูนย์วิจัยใน 42 จังหวัด โดยจากข้อมูลของ MAFF พบว่าร้อยละ 90 ของพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนที่พัฒนาโดยหน่วยงานของรัฐกำหนดให้เพาะปลูกได้เฉพาะภายในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น

ในส่วนของพันธุ์ข้าวที่ประกาศในครั้งนี้ ได้แก่ พันธุ์ Seiten no hekireki (จังหวัด Aomori) พันธุ์ Shin no suke (จังหวัด Niigata) สำหรับผลไม้ ได้แก่ องุ่นพันธุ์ Ruby roman (จังหวัด Ishikawa) สตรอเบอร์รี่พันธุ์ Amao (จังหวัด Fukuoka) และส้มพันธุ์ Beni Madonna (จังหวัด Ehime) จากนี้ไป MAFF จะประกาศเพิ่มในส่วนของพันธุ์พืชที่พัฒนาโดยบริษัทเมล็ดพันธุ์เอกชน

กรณีฝ่าฝืนนำพันธุ์พืชดังกล่าวออกนอกประเทศ ผู้ฝ่าฝืนจะได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 10 ล้านเยนสำหรับบุคคลธรรมดา และไม่เกิน 300 ล้านเยนสำหรับนิติบุคคล นอกจากนี้ ยังสามารถสั่งอายัติและฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายได้

เพื่อเป็นมาตรการเปลี่ยนผ่าน MAFF กำหนดให้ผู้พัฒนาพันธุ์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนก่อนหน้านี้และพันธุ์ที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนสามารถกำหนดเงื่อนไขพื้นที่ปลูกได้เพิ่มเติม โดยจะเปิดรับแจ้งจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 ขณะเดียวกัน สำหรับพันธุ์ที่จะขอขึ้นทะเบียนหลังจากนี้ MAFF จะรณรงค์ให้ผู้พัฒนาพันธุ์กำหนดเงื่อนไขพื้นที่ปลูกให้จำกัดเฉพาะการเพาะปลูกในประเทศเท่านั้น

ตัวอย่างพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนที่จำกัดการนำออกนอกประเทศ

ชนิด	ชื่อพันธุ์
ข้าว	Yumepirika (Hokkaido), Shin no suke (Niigata), Seiten no hekireki (Aomori), Date masayume (Miyagi) และ Fufufu (Toyama)
สตรอเบอร์รี่	Amao (Fukuoka), Skyberry (Tochigi), Kirabika (Shizuoka) และ Ibara kiss (Ibaraki)
องุ่น	Shine muscat (NARO), Nagano purple (Nagano) และ Aurora Black (Okayama)
อื่นๆ	Beni haruka (มันเทศ/NARO), Beni Madonna (ส้ม/Ehime) และ Sanuki no yume 2009 (ข้าวสาลี/Kagawa)

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

รัฐบาลญี่ปุ่นเห็นชอบให้ปล่อยน้ำปนเปื้อนกัมมันตรังสีที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ลงสู่ทะเล (14 เมษายน 2564)

เมื่อวันที่ 13 เมษายนที่ผ่านมา รัฐบาลญี่ปุ่นจัดการประชุมรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องว่าด้วยมาตรการจัดการน้ำปนเปื้อนสารกัมมันตรังสีซึ่งรวมถึง Tritium ที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ของบริษัท Tokyo Electric Power Company (TEPCO) โดยพิจารณาเห็นชอบอย่างเป็นทางการให้ปล่อยน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดลงสู่ทะเล ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยให้ความสำคัญกับการปิดเตาปฏิกรณ์ แต่สวนกระแสต่อท่าทีไม่เห็นด้วยของชาวประมงซึ่งมีความกังวลเรื่องภาพพจน์ความปลอดภัยของสินค้าประมง

Mr. Yoshihide SUGA นายกรัฐมนตรีระบุในที่ประชุมฯ ว่า การจัดการน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดเป็นขั้นตอนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการปิดเตาปฏิกรณ์ และวิธีปล่อยลงสู่ทะเลเป็นวิธีที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด โดยรัฐบาลญี่ปุ่นจะดูแลระดับความปลอดภัยให้สูงกว่ามาตรฐาน และจะกำหนดมาตรการด้านภาพพจน์ความปลอดภัยในสินค้าประมง

สำหรับแนวทางการปล่อยน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดลงสู่ทะเล หากพบปัญหาด้านภาพพจน์ความปลอดภัยในสินค้าประมง รัฐบาลจะสั่งให้บริษัท TEPCO ชดใช้ค่าเสียหายโดยไม่จำกัดพื้นที่และประเภทอาชีพ ในส่วนของการวิเคราะห์ผลกระทบจากการปล่อยลงสู่ทะเลได้รับความร่วมมือจากทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency: IAEA)

ภายหลังมีการพิจารณาเห็นชอบแนวทางดังกล่าว บริษัท TEPCO จะเข้าสู่กระบวนการเตรียมความพร้อม เช่น การก่อสร้าง Facility โดยจะใช้เวลาประมาณ 2 ปี จึงจะเริ่มปล่อยน้ำปนเปื้อนผ่านการบำบัดลงสู่ทะเล ทั้งนี้ คาดว่าปริมาณน้ำปนเปื้อนผ่านการบำบัดในแท้งค์เก็บภายในบริเวณโรงไฟฟ้าจะเต็มความสามารถในการบรรจุในช่วงฤดูใบไม้ร่วงปี 2565 ซึ่งหากการจัดการน้ำปนเปื้อนผ่านการบำบัดล่าช้าจะเป็นอุปสรรคต่อการปิดเตาปฏิกรณ์

บริษัทฯ จะเจือจางความเข้มข้นของน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัด 40 เท่าก่อนปล่อยลงสู่ทะเล โดยอ้างอิงจากรายงานของคณะผู้เชี่ยวชาญซึ่งลงความเห็นว่าวิธีการปล่อยลงสู่ทะเลเป็นวิธีที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2564 Mr. SUGA พบหารือกับ Mr. Hiroshi KISHI ประธานสหภาพสหกรณ์ประมงแห่งประเทศญี่ปุ่น (Federation of Japan Fisheries Cooperatives: JF) โดย Mr. KISHI ได้แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยอย่างชัดเจนต่อการตัดสินใจของรัฐบาลในครั้งนี้

ขณะที่ รัฐบาลกำหนดการแก้ไขปัญหาด้านภาพพจน์ความปลอดภัยของสินค้าเกษตรไว้ในแนวทางพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการน้ำปนเปื้อนผ่านการบำบัด โดยจะให้การสนับสนุนการขยายช่องทางการจำหน่ายทั้งในพื้นที่จังหวัด Fukushima และต่างประเทศ กรณีพบปัญหาด้านภาพพจน์ในการบริโภค รัฐบาลญี่ปุ่นจะสั่งให้บริษัท TEPCO ชดใช้ค่าเสียหายโดยไม่จำกัดช่วงระยะเวลาหรือพื้นที่ นอกจากนี้ จะพิจารณามาตรการเพิ่มเติมในที่ประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะระบุในแนวทางพื้นฐานฯ ว่าสินค้าเกษตรที่ผลิตในพื้นที่ใกล้เคียงจะมีความปลอดภัย แต่ทั้งชาวประมงและเกษตรกรในจังหวัด Fukushima ยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับปัญหาด้านภาพพจน์ต่อสินค้าเกษตร ด้าน Mr. Kotaro NOGAMI รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) กล่าวในที่ประชุมฯ ว่า จะรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องในที่ประชุมระดับรัฐมนตรีและจะดำเนินมาตรการให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนตั้งแต่การผลิต การจำหน่าย การแปรรูป และการบริโภค

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

COVID-19 ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มความต้องการสินค้าเนื้อสัตว์แปรรูป (14 เมษายน 2564)

การรับประทานอาหารในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้แนวโน้มความต้องการสินค้าเนื้อสัตว์แปรรูป เช่น แฮมและไส้กรอก เปลี่ยนแปลงไป โดยจากข้อมูลของสหกรณ์อุตสาหกรรมผู้ผลิตแฮมและไส้กรอกแห่งประเทศญี่ปุ่น (Japan Ham & Sausage Processors Cooperative Association) พบว่า ในปี 2563 มีปริมาณการผลิตประมาณ 550,000 ตัน ใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า โดยความต้องการของผู้ประกอบการลดลงแต่ความต้องการบริโภคในครัวเรือนเพิ่มขึ้น เช่น การนำไปเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหาร และการรับประทานคู่กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ การใช้วัตถุดิบจากในประเทศยังเพิ่มขึ้นในรอบ 4 ปี

เมื่อพิจารณารายชนิดแล้วพบว่า ไส้กรอก Salami ซึ่งนิยมรับประทานคู่กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีปริมาณการผลิต 1,659 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และเบคอนซึ่งสามารถใช้ประกอบอาหารได้หลายชนิดมีปริมาณการผลิต 98,137 ตัน เพิ่มขึ้นสูงสุดนับแต่เริ่มเก็บสถิติเมื่อปี 2536 ปริมาณการผลิตสินค้าเนื้อสัตว์แปรรูปชนิดอื่นๆ ได้แก่ ไส้กรอกเวียนนา 243,491 ตัน ไส้กรอกหมู 166,725 ตัน แฮมเนื้อส่วนซี่โครง 78,520 ตัน และแฮมเบอร์เกอร์ 21,045 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากสะดวกในการนำมาประกอบอาหาร

สำหรับแหล่งวัตถุดิบซึ่งได้แก่เนื้อสุกรและเนื้อไก่พบว่าเป็นเนื้อสัตว์ในประเทศ 118,465 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 โดยจำแนกเป็นเนื้อสุกร 71,653 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สหกรณ์ฯ ระบุว่าการระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการนำเข้าเนื้อสัตว์มาเป็นวัตถุดิบ จึงมีการใช้เนื้อสัตว์ในประเทศทดแทน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ญี่ปุ่นตรวจพบสุกรติดโรคอหิวาต์สุกรเป็นกรณีที่ 65 ในจังหวัด Mie (15 เมษายน 2564)

เมื่อวันที่ 14 เมษายนที่ผ่านมา จังหวัด Mie แถลงตรวจพบโรคอหิวาต์สุกร (CSF) จากฟาร์มเลี้ยงสุกรในเมือง Tsu ซึ่งเป็นการตรวจพบกรณีที่ 65 ต่อเนื่องจากการตรวจพบในเมือง Maebashi จังหวัด Gunma เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2564 โดยสุกรดังกล่าวมีอายุ 40 - 70 วัน ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่จะได้รับวัคซีนครั้งที่ 1 ทั้งนี้ ในวันเดียวกัน จังหวัดจะเริ่มกำจัดสุกรที่เลี้ยงไว้ในฟาร์มแห่งดังกล่าวจำนวนประมาณ 10,000 ตัว

จังหวัด Mie เปิดเผยว่าได้รับแจ้งจากฟาร์มฯ เมื่อวันที่ 13 เมษายนที่ผ่านมาว่าพบซากสุกรล้มตายจำนวน 8 ตัว ซึ่งผลการตรวจทางพันธุกรรมของศูนย์สุขอนามัยปศุสัตว์ของจังหวัดพบว่า มี 4 ตัวที่มีผลการตรวจเป็น Positive โดยผลการตรวจของหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2564 ยืนยันเป็น Positive เช่นกัน

ทั้งนี้ จังหวัด Mie เริ่มใช้วัคซีนสำหรับสุกรในฟาร์มทุกแห่งในจังหวัดตั้งแต่เดือนตุลาคม 2562 และการตรวจพบในครั้งนี้เป็นการตรวจพบครั้งที่ 3 ของจังหวัด โดยล่าสุดตรวจพบเมื่อเดือนธันวาคม 2563 ในเมือง Ise (กรณีที่ 61 ของญี่ปุ่น)

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว